

medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods; dock får till ordförande eller dennes suppleant icke utses tjänstförrättande ordförande i fattigvårdsstyrelse.

Gift kvinna vare ej på grund — — — — —
dels att mom. 3 i § 29 utgår.

Stockholm den 8 april 1913.

Carl Jansson

i Edsbäcken.

Nr 285.

Av herr **Leander** m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om allmän pensionsförsäkring m. m.*

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 126 med förslag till lag om allmän pensionsförsäkring innehåller § 5 bestämmelser om dem, som skola undantagas från avgiftsplikt. I sådant avseende är stadgat, att bland andra den, i vilkens taxering under året inberäknas förmögenhet av minst 6,000 kronor, skall vara undantagen från avgift ävensom alla ordinarie innehavare av statstjänst jämte andra, för vilkas pensionering redan är på ett tillfredsställande sätt sörjt. Befrielse från erläggande av avgift skulle även gälla hustru till sålunda undantagen person.

Skulle nämnda bestämmelser upphöjas till lag, komme följaktligen en stor skara medborgare att så att säga ställas utom pensionsförsäkringen, i vilken dock alla böra känna sig medansvariga. Då det måste äga en synnerligt stor folkpsykologisk betydelse och vara ägnat att fördjupa solidaritetskänslan, att hela nationen sättes i tillfälle att vara med om en så viktig anordning som den allmänna folkpensioneringen, torde undantagen böra inskränkas till minsta möjliga. Både kommerskollegium och riksförsäkringsanstalten jämte andra myndigheter ha också riktat anmärkningar mot den s. k. förmögenhetsgränsen och påyrkat, att den skulle bortfalla. De skäl, som därför anförts, synas fullt giltiga, och departementschefen har endast av fruktan för de alltför stora kostnaderna sett sig förhindrad att biträda myndigheternas förslag i denna

del. Utan att äga vare sig kompetens eller tid att helt utreda kostnadsfrågan våga vi dock ifrågasätta, huruvida utgifterna för det allmänna behövde i avsevärd grad stegras, därest avgiftsplikt ålades alla, således även statens tjänstemän i viss mån, och samtidigt med förmögenhetsgränsens slopande bestämmelser infördes därom, att pensionsrätt icke tillkommer den, som äger en viss årlig inkomst av t. ex. 1,500 kronor.

Departementschefen har visserligen anmärkt (sid. 103), att en ny form av beskattning kunde sägas bli införd, därest de, som erlagt avgifter, icke berättigades att i form av pension återbekomma, vad de sålunda utgivit. Men förloras denna rätt först vid en inkomst av 1,500 kronor per år, tro vi icke, att den, som genom dylik inkomst är i stånd att på ålderns dagar hålla nöden på avstånd utan pension, har anledning att beklaga sig över, att han fått vara med och lindra andras nöd.

Genom att låta förslaget om vissa personers fritagande från avgiftsskyldighet utgå ur lagen skulle alla, oavsett sin förmögenhetsställning och tjänst, få vara med uti arbetet att lyfta upp de ekonomiskt svagaste medborgarna på en något högre nivå. Särskild betydelse borde det ha för de många mindre — som de kunna kallas — hemmansägarna, vilka befinna sig vid eller något över 6,000 kronors-gränsen, ifall rum bereddes även dem inom den allmänna folkpensioneringens stora ram.

Vad angår statens tjänstemän och med dem i pensionshänseende likställda personer, kunna vi knappast tänka annat, än att det hos dem förefinnes en allmän önskan att i någon mån få deltaga i verket, även om de ha sin pensionsfråga ordnad. Sant är visserligen, att de för sin pensionering nödgas erlægga rätt betydande avgifter, men säkerligen anse sig samtliga ha råd att jämväl till den allmänna pensionsfonden inbetala den s. k. grundavgiften av 3 kronor per år, och detta utan tanke på att återbekomma, vad de sålunda erlagt. De ha i varje fall det medvetandet, att de få vara med och draga sitt strå till stacken i denna nationens livsfråga.

Härtill kommer, att en person, som är tillförsäkrad pension på grund av allmän tjänst, dock kan ha om ej juridisk likväl moralisk försörjningsplikt gentemot föräldrar eller andra anhöriga. Denna försörjningsplikt övertages genom det framlagda förslaget av staten, varigenom en sådan person vinner en fördel, vilken borde kunna anses värd någon uppoffring från hans sida.

Ville man emellertid också här tänka på de tjänstemän inom stat eller kommun, som äro svagast avlönade och därför uppbära jämförelsevis låga pensioner, skulle kunna stipuleras, att avgiftspension ur den

allmänna pensionsfonden skulle utgå även till dessa, där den pension, de ägde att uppbära på grund av innehavd anställning, icke belöpte sig till högre årligt belopp än t. ex. 800 kronor. För änkorna efter dylika tjänstemän skulle en dylik anordning medföra god hjälp, alldenstund de för dem bestämda pensionerna äro synnerligen små. För att emellertid icke vålla någon större rubbning i det kungl. förslaget anse vi oss icke böra göra något yrkande i sistnämnda hänseende ej heller angående en del andra punkter, där ändring enligt vår mening varit önskvärd. Men då den grundval, varpå förslaget blivit uppbyggt, icke behöver rubbas, ifall förmögenhetsgränsen bortfaller och beräkningsgrunden för pensionerna i visst avseende ändras, tillåta vi oss därom göra yrkande. Därest dessa våra synpunkter vinna beaktande, torde det särskilda utskott, till vilket den kungl. propositionen för förberedande behandling överlämnats, godhetsfullt ombesörja den omformulering av lagtexten, som blir erforderlig, ävensom i övrigt vidtaga de jämkningar i vårt förslag, som synas lämpliga. Med anhållan härom och under hänvisning till det ovan anförda få vi vördsamt hemställa,

det Riksdagen ville besluta, att den i § 5 av Kungl. Maj:ts förberörda proposition intagna bestämmelsen om undantagande från avgiftsplikt för den, i vilkens taxering under året inberäknas förmögenhet till värde av minst 6,000 kronor, måtte ur lagen utgå,

att i punkterna a, b och c av samma paragraf omnämnda personer jämte hustrur måtte förklaras pliktiga att erlägga en årlig avgift av 3 kronor till den allmänna pensionsfonden,

att dylik avgiftsplikt måtte åläggas även den, som enligt sista stycket av nämnda paragraf skulle på grund av Konungens prövning kunna därifrån fritagas,

att § 6 måtte förses med det tillägg, att avgiftspension icke utbetalas till den, som äger en årlig inkomst av 1,500 kronor, eller till den, som av staten eller annorledes är tillförsäkrad skälig pension.

Stockholm den 8 april 1913.

Ulrik Leander.

Felix Hamrin.

Herm. Carlson.

Fredr. Johanson.

Vetlanda.